(в том числе и национальной) памяти у молодежи; воспитания уважительного отношения к исторической правде, национальным героям; формирования национального самосознания, национального достоинства и уважения к национальному достоинству других народов; формирования ценностного отношения к материальному, духовному, культурному наследию, понимания его уникальности и неповторимости; воспитания уважения к языку своего народа, его культуре, а также языку и культуре народов, проживающих на территории Беларуси; развития способности к объективной оценке прошлого и современности.

Считаем, что ведущими путями решения этих задач являются: учебно-воспитательный процесс (включение в содержание преподаваемых дисциплин национально-духовных, культурных достижений, накопленных предшествующими поколениями); организация разнообразной краеведческой деятельности с молодежью в учебное и внеучебное время; включение самой молодежи в деятельность, имеющую патриотическую направленность, в природоохранную и общественно значимую деятельность. Особое значение приобретает также в настоящее время деятельность молодежных клубов, организаций и др.

В.Г. Наталевіч
БДЭУ (Мінск)

РОЛЯ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ Ў ПАТРЫЯТЫЧНЫМ ВЫХАВАННІ МОЛАДЗІ

Мова з'яўляецца важнейшым атрыбутам нацыі, выражэннем нацыянальнага характару, гісторыі і культуры. Беларуская мова — адна з самых прыгожых і мілагучных моў не толькі ў славянскім свеце, але і на абшарах усёй нашай планеты. У беларусаў існуе багатая скарбніца: іх культура, менталітэт, народная творчасць, фальклор, якія нясуць у сябе гонар за свой народ, за сваю Бацькаўшчыну, мову. Сучасны этап развіцця беларускага грамадства характарызуецца беларуска-рускім білінгвізмам, што адлюстроўвае складаны працэс сутыкнення нацыянальнага адраджэння і інтэрнацыянальных умоў выжывання і прагрэсу.

З развіццём рынавых адносін значна пашыраецца сфера дзелавой мовы: мова інфармацыйных матэрыялаў, мова дзелавых сустрэч, канферэнцый, семінараў, таму належная падрыхтоўка спецыялістаў эканамічнага і юрыдычнага профілю патрабуе дакладнага ведання значэнняў прафесійных тэрмінаў, авалодання спецыяльнай лексікай. Узнікае патрэба ўзбагачэння індывідуальнага слоўнікавага запасу спецыялістаў, павышэння ўзроўню валодання беларускай мовай. Вырашэнне гэтых задач дазволіць прафесіяналам лепш арыентавацца ў няпростых рэаліях сучаснай эканомікі.

Русіфікацыя ўсіх сфер эканамічнага, грамадскага і культурнага жыцця ў апошні час выклікае асаблівую заклапочанасць. Актыўнае

выкарыстанне рускай мовы ў паўсядзённым ужытку (асабліва ў буйных гарадах) прыводзіць да таго, што абмеркаванне на нацыянальнай мове простых, на прэшы погляд, тэм выклікае пэўныя цяжкасці. Як паказвае практыка, у некаторых студэнтаў узнікае неабходнасць у дадатковай паглыбленай падрыхтоўцы для выступлення па тэмах: «Сучасная мода», «Ежа, яе прыгатаванне», «Медыцына, здароўе чалавека» (і некаторых іншых).

Задача навучання мове студэнтаў нефілалагічных факультэтаў заключаецца ў паступовым авалоданні тэрміналагічнай лексікай, свабодным карыстанні беларускай мовай як адной з дзяржаўных моў, выхаванне ўсебакова развітай асобы высокай гуманітарнай культуры.

Сусветная тэндэнцыя да глабалізацыі сучаснага грамадства прывяла да таго, што многія беларусы сталі безнацыянальнымі: страцілі ўсякую сувязь з мінуўшчынай, адмовіліся ад нацыянальных традыцый, забыліся пра сваю родную мову і культуру. На (вялікі) жаль, дзяржава не праяўляе асаблівай заклапочанасці русіфікацыяй усіх сфер эканамічнага, грамадскага і культурнага жыцця. Напрыклад, на сённяшні дзень на тэрыторыі Беларусі адсутнічае магчымасць атрымання вышэйшай адукацыі эканамічнага або юрыдычнага профілю на беларускай мове, што не можа не выклікаць заклапочанасці.

Як вядома, тры фундаментальныя гістарычна аб'ектыўныя фактары — родная мова, нацыя, дзяржава — складаюць базавую аснову развіцця любога народа ў рэчышчы цывілізацыі. Акцэнт на інтэркультурны характар развіцця сацыяльных поліэтнічных зносін, на фарміраванне ў сістэме вышэйшай адукацыі адкрытай моўнай асобы, якая захоўвае сваю нацыянальна-культурную ідэнтычнасць, дазволіць рабіць аптымістычныя прагнозы і мадэлі будучыні.

Н.А. Новик
БГЭУ (Минск)

О ПОЗИТИВНОМ ХАРАКТЕРЕ ВОСПИТЫВАЮЩЕГО ВОЗДЕЙСТВИЯ

Если же специально наблюдать за педагогами и за собой, то нетрудно заметить, что большинство текущих «команд» носит негативный характер. Видя списывание одним из студентов, неопытный учитель обычно замечает: «Не смотри в тетрадь соседа», вместо «смотри в свою тетрадь». Часто студенту предъявляют требования — «Не приходить на занятия неподготовленным», «Не мешать читать лекцию» и т.д.

Негативные замечания очень просты — они не требуют умственного напряжения: достаточно лишь увидеть какое-либо действие и назвать его с прибавлением частицы «не». В этом плане иногда пишутся даже характеристики (не замечен в том-то и том-то). Они не требуют четкого знания того, что именно должен делать воспитуемый.

БДЭУ Беларускі дзяржаўны эканамічны ўніверсітэт. Бібліятэка.
БГЭУ Белорусский государственный экономический университет. Библиотека.
BSEU Belarus State Economic University. Library.
http://www.bseu.by elib@bseu.by